

Előfizetési ár

„MAGYAR DOHÁNYUJSÁG”-ra

Egész évre . . . 4 frt.  
Fél évre . . . 2 frt.  
Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban  
vagy utalvánnyal minden  
postahivatalnál eszközölhető.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest,

VI., Váci-körút 35. szám.

MAGYAR

## DOHÁNYUJSÁG

Előfizetési ár

„MAGYAR DOHÁNYUJSÁG”-ra

Egész évre . . . 4 frt.  
Fél évre . . . 2 frt.  
Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban  
vagy utalvánnyal minden  
postahivatalnál eszközölhető.

KIADÓHIVATAL:

Budapest, VI. Váci-körút  
55. sz., II. em. 20.

## A dohánytermelést és dohánykereskedést felkaroló gazdasági szaklap.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal az ország minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

Felolvasó szerkesztő és laptulajdonos:  
**DARÓCZI VILMOS.**

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és az ország minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

TARTALOM: Dohányültetés. Irta: D. V. — A dohány fermentálása. Irta: Steinvalter Odón, m. kir. dohány beváltó hivatali kezelő Szegeden. — A dohányforgalom 1886-ban. Irta: Herzog M. L. — Rotterdam és Amsterdam dohányforgalma 1886-ban. — Vegyesek. —

Tárcza: Egy szivar története. Irta: Balogh Imre, m. kir. doh. bev. hivatali kezelő Jász-Kisfén.

## Felhívás előfizetésre.

Április hó elejétől új előfizetést nyitottunk. Tisztelettel kérjük mindazokat, akiknek előfizetésük lejárt és még nem hosszabbították meg előfizetésüket, hogy előfizetésüket minél előbb beküldjék sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

## Előfizetési-árak:

Egész évre . . . . . 4 frt.  
Fél évre . . . . . 2 „  
Negyed évre . . . . . 1 „

**A „Magyar Dohányujság”**  
kiadóhivatala.

## Dohányültetés.

Legutóbbi számunkban is ajánlt trágyalé-keveréket, a kiültetett dohányoknak a megöntözésére, nem lehet eléggé ajánlani, mert mondhatni, hogy helyes eljárás mellett egyik fő biztosítéka a leendő sikeres termésnek.

Ugy látszik, hogy a természet maga is a kitünő jó időjárással elősegíteni akarja, és szövetségesévé akar válni az eddig is már tett jó intézkedéseknek, melyek a jobb anyag előállítására vannak irányulva. A természetnek e kellemes közreműködését egész erőből meg kell ragadni az intézkedésekhez mérten, a vándorantók oktatását, lapunk által ajánlott tanácsok azon részét, melyeket tisztelt olvasóink észszerűnek találnak, követni.

Térjünk tehát tárgyunkra.

Igen valószínű, hogy némi ismétlésekbe fogok jönni, de szándékosan teszem azt, mert akadhatnak feledékeny gazdák is, kik adott jó tanácsunkat el is felejték. Azok pedig, kik ezt talán nálunk nélkül is tudják és el sem felejték még, azoknak sem fog ártani a figyelmeztetés, illetve emlékeztetés.

Óvatosan járjunk el a palánta kiszedésénél; ezen műtetet leginkább ügyes asszonyokkal kell végeztetni.

A palánta kiszédést megelőző nap estején meg kell bőségesen a melegágyat locsolni, a kiszédést pedig korán reggel kell véghezviteni, jó széles, alacsony kosarakat kell e célra tartani, a melyeknek fenekébe jól megvizezett rongyot illesztünk és így szedtetünk bele a legnagyobb óvatossággal az e célra már alkalmas rászák, melyek egyenként huzatnak ki és szorosan egymás mellé állítatnak. A használható rászáknak 5–6 levélben erőseknek, izmosaknak kell lenni. — A kosárba csakis egy sort rakunk a rászából, mert ha még azon felül is kezdenénk sort, kiszámíthatlan árokat okoznánk ezzel.

A leirt módon a tökéletesen porhanyósá telt földön megkezdjük a vonalozóval a sorhuzásokat és amint ez részben megtörtént, következik a lyukkészítés, melyet egy ügyes, jó szemű, gyakorlott munkás egy meghegyesített, nehéz, hosszú bottal végez, vigyázzván arra, hogy a lyukak távolsága egymástól egyenlő legyen, és hogy az ültetés háromszögbe jöjjön, a mit dohányos nyelven »kivinknuszke«-nek neveznek. Ami a távolságot illeti, az a dohányfajtól függ. A közepszerű dohánynál 50 centiméterre lehet venni a távolságot egyik rászától a másikig.

Amint a lyukzással készen vagyunk, egyik gyerek mindegyik lyukba az emelt trágyalé vegyitekből egy keveset belé tölt, egy másik gyerek egy tányérba rendszeren belé rakott rászákból egy-egy szálát a lyuk mellé, vagy egészen abba bele tesz; ezt követi az ültető, ki a rászát bal kezébe veszi, azt szépen a lyukba illeszti, jobb kezével pedig porhanyó földet kapar a lyukba és megtölti azt úgy, hogy abban üreg ne maradjon, és azután gyöngéden, egy bizonyos biztos nyomással, melynek annyira mérsékeltnak kell lenni, hogy a rászák szára meg ne sértsék, de mégis kellően megerősíti.

A túlságos megszorítás a gyöngé palántát elnyomorítja, vagy egészen meg is öli, ami még jobb, mintha ott soká sinlődnék, helyébe másikat nem téve. — Azért is, amint észreveszünk, hogy csak legkevésbé is sinlődik valamelyik rászák, azonnal helyébe másikat ültessünk és várjuk be a szokásos 8-ad napi utánföldözést, melynek mindenesetre meg kell történni, még pedig vagy hidegágyról, vagy átültetvényekből.

Az ültető, amint egyik szálát elvégezte, a töve mellé ujjával még egy kis mélyedést készít, hogy a megöntöző víz, vagy esetleg eső a tő mellől el ne szivárogozjon és a nedvességet jobban felfoghassa és továbbra megtarthassa, mert még zsenge korában erre van legnagyobb szüksége.

Tiszteséges, jártas kertész, vagy még inkább kertésző 250 rászát el bír ültetni óránként; és így ha a nap szakának az ültetésre nézve előnyösebb részét, például a délutánt akarnánk csak az ültetésre használni, ami bizonyára nagyon előnyös, (kivéve borongós, hűvös időt) az esetben is 3 órától 8-ig 5 órai munkával 1200—1300 palántát ültethet el egy tiszteséges munkás.

Az említett trágyavegyitekkel való megöntözés, eltekintve kitünő, hasznos voltától, még arra is igen jó, hogy a leöntözés által bepiszolja a rászák tövét és a porhanyós földet a netán megmaradt ürbe betölti, mely úr ha megmarad, a palántára bizonyos betegséget, vagy halált hoz.

A palánta kiszédése után nem szabad elmulasztani a melegágyat jól megöntözni, hogy az apró, helyükben meglazított rászákot megszilárdítsuk.

Ez alkalommal nem hagyhatom említés nélkül az általam a mult számban rétes, lent fekvésű talajoknak ajánlt halomba való ültetésnek józan észszel felfogható sikerese voltát, és nagy örömmre szolgál, hogy — mint tudomásomra jött — egyik nagyobb dohánytermelő már — ez évben kísérletet fog azzal tenni. Ajánlom tehát újból mindazoknak, akik arra vannak kárhoztatva, hogy lapos és rétföldeken dohánnyal ültessenek, pedig tudtommal ilyenek nagyon sokan vannak az országban, hogy azzal kísérletet tegyenek.

A halomba való ültetésnek még azon előnye is ígérkezik, hogy a halomba ültetett rászák még a rovaroknak sincs annyira kitéve, mint az egyenes földön ültetett, mert a férgek egyáltalában nem szeretnek a meredek helyekre küszni — s így a palánta ezen jól megporhanyósított halmocskában egész biztonságban érezheti magát.

Ezen kísérletnél igen czélszerű volna, ha már a kész halmocskát egy lapos eszékkel, pl. lapáttal kissé megvergetnék, illetve nyomogatnák, hogy a föld túlságosan tang (laza) ne legyen, mert úgy a rászát nem tarthatná meg elég szilárdan és a szükséges nedvesség sem volna tartós.

A palántának a kiültetés után néhány napig való öntözése kevert trágyalével, a gyöngé palántára oly hasznos cselekmény, mintha az egész föld egy féltrágyát kapna, amennyiben azon trágyarész egészen csakis a rászákra fordítatik és annak azon stádiumában nagyon jól tesz, a szükséges nedvességet is továbbra megtartja, ami a biztos megfogalmazásra is nagy hatással van. D. V.

## A dohány fermentálása \*)

Irta: STEINVALTER ODÓN m. k. dohány beváltó hivatali kezelő Szegeden.

I.

E lapok m. é. 23. számában a dohány fermentálásról van szó.

Ezen cikkben előadottakra vonatkozólag bokros teendők csak most engedték, hogy néhány észrevételt tegyek. Bevezetésül pedig

\*) Czikkiró nem találja a fermentálásról irt cikkemet elég terjedelmesnek; ebben tökéletes igazsága van, mert erről nagyon sokat lehetne és kellene írni, ezen igenis fontos teendőről, de e lapnak nem épen az a hivatása, hogy gyártási dolgokkal foglalkozzék, mert a lapnak tulajdonképeni hivatása az, hogy a dohánytermelés javítására fordítsa a fősúlyt, és a lap szerkesztősége a lap fenntartása óta majdnem kizárólagosan mindig ezt tartotta szem előtt és ezután is azt fogja egész odaadással tenni. Mi egyébként a legnagyobb készséggel tért nyitunk azoknak, kik e tárgyhoz szólni hivatva vannak, kik több évi tapasztalás nyomán szerzett észleleteiket közölve, egymással eszmét cserélnek e lapok útján, értem az országban létező m. k. dohánybeváltó hivatalok vezetők. Ezek volnának hivatva ezen fontos dologról írni. En a magam részéről csak úgy mellékesen, amennyiben magam is kezdője vagyok egy jelentékeny dohány raktárnak, kívánom szerzett csekély tapasztalásomat érvenyesíteni. Igérem, hogy arra még alkalmas lesz is fogok térni, és tölem telhetőleg a cikkiró kívánságához képest terjedelmesebben.

Szerk.

nyíltan kimondom, hogy ez egyszer soraim fenti cikkem némileg ellenkezni fognak, szem előtt tartva a jó orvos eljárását, a ki betegnek állapotát kíméletlenül feltárja és éppen mert a bajon segíteni akar, nem mondja azt nem léteznek. Ez ugyan már elcsépett szalma, de ha egyébre nem — fűtésre is jó.

Először is általában véve ellenkezem ezen cikkkel azért, mert e lapok eddigi üdvös irányától eltérve, előadottakban nem a legkisebb részletkéig körülmenyesen és behatólag tárgyal, hanem általánosan.

Hisz ez a hibája szerény felfogásom szerint, legtöbb szakmunkának, hogy csak általánosan beszélnek, vagy összehordott adatokból merített extractumot, vagy lélekölésig untató statisztikai adatokat nyújtanak.

Szerintem, ha jól akarunk, úgy kell eljárni, mint mikor az öreg fecske tanítja a fiatalokat a célirányos repülésre, mert repülni tanítja őt a nagy mester, az öröklött ösztön és testének alkotása. Vagy örökre és mindég csak kolumbusz tojási felállítások kísérleteivel foglalkozunk, melyek szintugy annyira elcsépettetek. Nem, ma már elmúlt az idő, amidőn öndicső — ne értse ezt magára a t. cikkíró — szemlélmes általánosságokkal akaránk tündökölni, hanem kilépünk a küzdelemre és tárt kapuk mellett mutatjuk az ezereket, hogy a bikával hogy kell küzdeni, és jön idő, amidőn az emberiség elragadtatással fogja nézni a nagy Kolumbusz tojáshoz — a kormányozható repülőgépet és bámulni fog azon, nem hogy már most repülni tudunk, hisz eddig is tudunk, hanem hogy kormányozható repülésünk és még jobban azon — hogy eddig azt fel nem lehetett találni.

P. o. nem csak azt kell a kertészettel tudni, ha azt akarjuk, hogy a dohányültetés sikerüljön, hogy a dohány palántákat ültetéskor előbb locsolja meg, vegye ki óvatosan a melegágyból, takarja be az égető nap ellen és így vigye a földre, ez nem elég az üdvösségre, hisz azt eddig is tette, de igen azt, hogy midőn a sorosan vetett palántákat a melegágyból kivesszi, jobb kezével az ültető fát a melegágy valamely üresemből pontjába nyomva, bal kezével egy „csomó” palántát (nem egyeseket kihuzva) „nyakuknál” fogva, azalatt a mig jobb kézben tartott ültető fának hegyével a palánták töveit alá törekszik, azokat segíti emelni, bal kezével szeliden felhuzza és így óvatosan kosárba helyezi, nehogy a mezőgazdai föld a tövekről leessen és betakarva rázás nélkül, tehát ha csak lehet gyalog, a földre vigye.

A fermentálásról cikkben szintén olyanoknak van előadva, amiket eddig nagyobb kisebb mértékben jónak találtak és úgy lehet már régen gyakoroltak, de hiányzik benne a beható körülménység, p. o. az oly dohányok erjesztése el van hallgatva, melyek se nem éretlenek, se eléggé kiszáradva nem voltak, hanem erőten túlhajtott földből származván, szintúgy romlásra nagy hajlammal bírnak. Vagy tán magántulajdonának akarja azt tartani t. cikkíró? Ez esetben igen, igen sajnálnám.

A 60-as években, azon időben, amidőn a dohánybevaltó tisztviselők összejöveteleiknél még egyébről nem beszéltek, mint dohányról, miután ez szabály vala, amidőn az átvevő még éjjel is álmában folytatta az átvételt — miután ez szabály vala — és reggelre ilyképpen már sok ezer mázsa dohányt átvéve, éppen akkor felébredt, amidőn már jó kivesszede magát — miután ez szabály vala — örülve a sok átvevő dohányon és hogy oly szerencsésen a bajon túlesett; (boldog emlékeztető) Nagy-Károlyban időzősem alatt egy olyan közönségnek a dohányja fermentáltatott, amely minden megengedett kísérletnek ellentállt, mert biz ő elromlott! Igaz, akkoriban a szabad kísérletek szörnyai nagyon szegve valának, mert úgy akarta a szabály és a § volt a hévmérő még a dohányfermentálásban is, e rideg szemű, kacsaformájú összörnyeteg (ezen ... saurus!)

Ma, amidőn a jó elérésére oly sok tétetik, amidőn az már nem rangtól tétetik függővé, amely utóbbi csak ott kezdődik,

a hol az egyenruha kellő berámázása végett, a sárga részöntő veszi azt át a szabótól, ma, mondom ezen téren nagy lendület van, ma már oly dohányok erjedésével is és sok esetben sikerrel birkozunk, a melyek erőten, túlhajtott földön terelve a betegséget (vérszegénységnek titulálják e modern baj) magukkal hozzák a raktárba, annélkül, hogy ezt külsőleg elárulná, a mellet aztán a régi időben megöszülhetett a vele banni kénytelen és csak az volt szerencsés, mint oly sokszor az életben, a ki amugyis már öszfejú.

Életben, a ki amugyis már öszfejú. Hogy ily dohányanyaggal hogy kell banni, hogy azt gyártásképpé tegyék, fentartom magamnak a t. szerkesztő úr becses engedélyével egy további cikkben előadni, előre bocsátván még azt, hogy csak kísérletek alapján elért eredmények után fogok szólni, és ha mások is ismerik ez eljárást — annál jobb — ha nem, legyen a jó közvagyonná téve.

### A dohányforgalom 1886-ban.

HERZOG M. L. czég jelentése után.

(Bejefező közlemény.)

Ha meg is engedjük, hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok következtében okozott általános depressió folytán, mely alatt összes nyers termékeink is értékben szenvedtek, dohányjövődékünk bevételében névleges emelkedést nem remélhetünk, mégis azon nézetünknek kell kifejezést adnunk, hogy a népességnek csak kis mértékben való szaporodása után nagyobb fogyasztás volt ugyan várható, de a bevételek egyáltalán nem okai hátramaradásunknak. Ennek okát kereshetjük, vagy a legális bevétel emelkedésében, (a hivatalos adatok nem állanak rendelkezésünkre) vagy a kiterjedt csempészetben, s hogy csupán az utóbbi a tulajdonképeni ok, kitűnik abból, hogy a finomabb pipa, szivarok-dohány és szivar eladásában meglepő emelkedést értünk el, míg ellenben a közönséges, olcsó dohányokban az eladás jelentékenyen alább szállott, így például a közönséges dohányok nagy csomagjainál 21%, a kisebb csomagoknál 7%, az apadás: ebből világosan látható, hogy az ok csupán a csempészet lehet, mely különösen belföldi leveles dohánynyal üzetik.

Minden rendszabály, mely eddig a csempészet megakadályozására hozott, (annak teljes megszüntetése kiterjedt dohányiparunknál fogva nem is lehet, vagy nem eléggé hatásos, vagy kivitele hiányos. Ha az állam a monopoliumból az egész jövedelmet akarja birni, vaskezzel kell igyekeznie megszüntetni a csempészetet, s nem kell törődnie azon kistermelők mormogásával, kikből a termelési engedélyt megvonja, mert ezeknek a csempészet. ugyszólván mesterségök.

Ausztriában az 1885. évben a brutto-bevétel a népesség között felosztva fejénként 3 frt 20 krt tett ki, míg nálunk, csak 2 frt 8 krt, eszerint ez reánk nézve oly külömbőség, mely körülbelül 18 millió forintot tesz ki! Ezen külömbőséget, minden kedvező és kedvezőtlen körülményt tekintetbe véve, soha sem fogjuk teljesen fellezhetni; anélkül, hogy sangviszintikusok lennénk, erősen hisszük, hogy ha a csempészetet legalább nagyrészen megakadályoznák, a brutto-bevételt 40 millió forintra emelhetnők.

A beváltási áratok, melyek a legközelebbi három évre megállapítva lettek, már közöltük.

Azon megállapított árákból láthatjuk, hogy dohányjövődékünk törekszik a jobb fajokat jobban fizetni s támogatni; pragnansul tünik ez ki különösen azon fajoknál, melyek szivargyártásra is alkalmasak, s melyeket 2 forintra jobban fizet, mint azokat, melyek e tulajdonsággal nem bírnak.

A regie más tekintetben is igyekszik emelni a dohányculturát, — így rationális módon termeszt magvakat, s pedig oly módon, hogy a különbözö vidékekről jobb fajú magvakat gyűjt s ezeket elveti s palántákat termeszt, melyeket ökszerűen kezel. Az ez évben ily módon gyűjtött magvak nem lettek felhasználva, miután a palánták hiányos kifejődése következtében nem alkalmas az elterjesztésre.

Oly rendszabály ez, melyet csak helyeselnünk lehet, mert a rossz magvak kiszolgáltatása már egy is sok bajt okozott. A különbözö beváltó hivataloknál, melyeknél 400 egész 600 négyszögölnyi alkalmas talaj volt kéznél, újabbán létrehozott 18 minta ültetvény, mindenesetre említésre méltó. De még egyebet is várunk. Idővel a dohány műveléséről szak tanfolyamok felállítását kívánók, különösen a gazdasági akadémiaánál, vagy a kisebb gazdasági iskolákban, hogy a kisbirtokosok is kiképezthessenek a dohány ökszerű kezelésében. Reméljük azonban, hogy ott a főszly nem az elméleti részre fog fektettetni, hanem a gyakorlatira.

### Rotterdam és Amsterdam dohányforgalma 1886-ban.

— LUKWEL és TIELE értesítése után. —

(Folytatás.)

Sumatra-dohány. Azon hírek, melyek az év kezdetén szárnyra keltek, hogy t. i. az 1885-iki termés jelentékenyen kisebb volt mint az 1884-iki, nem nyertek megerősítést. A szállítás még sohasem volt oly nagy, s ha ez eleinte bizonyos aggodalmat is okozott, ez azonnal eloszlott, amint már kezdetben is jó árak lettek bejegyezve. A jó hangulat emelkedett, amint Amerika is, mely kezdetben tartózkodólag viselkedett, magas áron nagy bevásárlásokat tett. Így azután az egész termés, néhány közönséges fajú dohányparthie kivételével, coulans vevőkre talált.

A dohányminőségére vonatkozólag nagyon is lehet egyet-mást megjegyezni. Az annyira keresett világos színű fajok, nem voltak elegendő számban képviselve; a szortirozás is hagyott sok kívánni valót egyes dohányoknál. Ha az ültetvényesek tudnák, hogy ez mily befolyással van a dohány értékére, ugy bizonyosan nagyobb gondot fordítanának rá.

A társasági állapotok az északkeleti partvidéken megnyugtatók. Az idősebb ültetvényesek, kik a legjobb földek birtokában vannak egész buzgalommal és lelkiismeretességgel folytatják ültetvényeik kezelését, a fiatalabbak pedig, követik az öregeknek példáját, igyekeznek kikutatni a még használható földeket, azonban természetesen nem találnak már oly kitűnő földre, s kénytelenek más vidéken valamivel silányabb földdel megelégedni. Igen sok helyen kisebb nagyobb mértékben tesznek kísérleteket. Azon helyzetben vagyunk, hogy az ez évi újabb ültetvények fölött véleményünket is nyilvánlatkoztassuk, mely alább következik is.

A politikai állapot épen nem szolgáltatott okot aggodalmakra, eltekintve néhány gyilkosságtól, melyeket az Atjehnesok követtek el. A Kohlások magaviselete előjáróikkal szemben kielégítő volt s névleges vizsgálódásra nem vezettek.

A Deliben termelt dohányt ez évben, mi a jó tulajdonságokat illeti, a langkat dohány több helyen felülmutta. A fedő képesség és a jó szín ezen fajnál általános hírnévként örvendett, miről az átlagos ár, összehasonlítva a Deliben elért átlagos árral, elegendő bizonyosságot tesz. Mindkét kerületben egyes dohányok rendkívüli áratok értek el.

A Serdangban produkált dohányt ez évben silányabbnak; egy parthie sem tett említésre méltó kivételt, a legtöbb közepes eredményt ért el. Szín tekintetében általában jónak volt mondható, de a levelek azért sok kívánni valót hagytak. Bedagei ismét jó anyagot szolgáltatott, ezen faj majdnem minden követelménynek megfelelt, melyeket csak a jó Sumatra-dohánytól kívánni lehet; némi tekintetben azonban mégis sok meggondolni valóra adott okot, minek következtében a jó tulajdonságok a vevők előtt elenyésztek, s a kiváló gond, melylyel ezen anyag kezeltetett, nagyon is kevéssé lett megfizetve. A Padaong-dohány részben nagyon közönséges volt, részben azonban jobb, mint az első kísérlet alkalmával, mely a múlt évben volt; a dohányt több gondal kezeltek. Egy első kísérlet, mely egy új ültetvényen kísérletet tett meg, jónak ígérkezik lenni.



Batve-Barahból fölötté közönséges dohányt nyertünk, amely sokkal silányabb volt a mult évinél. Ezen vidékről azonban még mindig lehet jó productumot várni.

Bilah levél és szín tekintetében jó dohányt produkált ugyan, de még mindig nem felel meg tökéletesen a várakozásnak.

A Tamiangban tett kísérlet eredményéről még nem lehet határozott véleményét mondani.

A sok eszész talán nem használt ugyan a mennyiségre nézve, de a minőségre bizonyosan jó hatással volt. A tavalyinál alig várható jobb termés, különösen Deliben és Langkatban.

(Folyt. köv.)

## Vegyesek.

**Borsod-és Abauj-Torna megye leendő dohány termelése.** A »Gazdasági Lapok«-ban olvassuk: »Az abauj-tornamegyei gazdasági egyesület azon alkalomból, hogy a kormány Miskolczon dohánybevéltő-hivatalt épít, felhívja a megye s különösen a Miskolcz közelében lakó gazdáközönséget, hogy tömegesen folyamodjanak dohánytermelési engedélyért. A gyűjtést s a pénzügyminiszteriumhoz a felterjesztést az egylet fogja megtenni oly megkereséssel, hogy a Hernádvölgyi termést a miskolczi dohánybevéltési hivatalnál átvenni elrendelné. — Hogy a Hernádvölgyi dohány termése bizonyára jeles anyagot fog szolgáltató, annyi, mint bizonyos: de arról is meg vagyok győződve, hogy a takarékos, ügyes Borsodmegyei gazdák, az ő kitűnő I. osztályú, a dohány termeléshez szükséges minden kellékkel bíró talajukban jó égésű és kitűnő zamatú dohányt termelnek, azért igeu ajánlatos volna, ha a magas kormány e két megyének a dohánytermelési engedélyt megadná. Ezzel e lapoknak is egy régi óhajtaása teljesülne volna; mi ugyanis gyakran ajánltuk a talaj cserélést úgy, hogy azon már hasznavehetlen kiélt talajból, mely ugy se terem már hasznavehető dohányt, az engedély megvonassék és helyébe ilyen jó talajba termeljenek.

**A dohánymonopolium Oroszországban.** Még eddig egész határozottsággal állították, hogy a dohánymonopolium létrehozatala Oroszországban elhatározott dolog, most az orosz pénzügyminiszter a kormány hivatalos lapjában, tehát nyíltan kimondja, hogy habár ő jelenleg is arra törekszik, hogy az állam jövedelmét szaporítsa, névleg a dohányadó által is, azért a dohánymonopolium létrehozatala még nem elhatározott dolog. A folyó és a jövő évben még mindenesetre a dohány megadóztatásának mostani rendszere marad meg. A miniszter ur nagyon jól tudja, hogy még az abszolutistakusan uralt Oroszországban is a dohánymonopolium létrehozatala oly nehéz akadályokba ütközik, melyek alig győzhetőek le. A dohánygyárosok száma, kik ezáltal megfosztatnak kenyerrüktől, mindenesetre elenyésző csekély a dohányültvényesekhez képest, kikre pedig tekintettel kell lenni. A »Berl. Tagebl.« értesítése szerint az 1885. évben 55,263 deszjari (60,000 hektár) lett dohánynyal beültetve, tehát majdnem háromszor annyi, mint Németországban. Hogy az annyira felaprózott dohányültvényeket mint lehet ellenőrizni, — egészben 143,100 ültvényes volt, tehát az egyes ültvények átlagos területe 40 ár — azt az orosz miniszter ur találmányosságára bizzuk; talán azzal lehetne segíteni, ha minden ültetést kisebb területen megtiltanának. Különbösen Oroszország bizonyos köreiben már nagyon is speculálnak a monopolium behozatalára, mert, amint a »Berl. Tagebl.«-nak Oroszországból jelentik, ott orosz gyárosok adósai, kik, hogy dohány-üzletüket fenntarthatassák, a gyárosoktól hitelezni voltak kénytelenek, már most kezdik a gyárosoknak tartozó fizetéseiket beszűntetni. Ugy gondolkoznak, hogy a dohánymonopolium behozatalával ez oldalról ugy is megszűnik a hitel; mondhatjuk, nagyon oroszosan módon járnak el.

**A török dohányjövédéki társaság** ez

év február 28-án fejezte be harmadik üzlet-évet. Az általános eredmény még kedvezőlenebb volt a mult évinél. Az évi bevétel volt 1,417,870 T. L. (az 1885. évben 1,448,125 T. L.) melyből 762,000 T. L. (az 1885. évben 774,000 T. L.) az első és 655,870 T. L. (az 1885. évben 674,125 T. L.) a második félvre esik.

**Marocóban** eddig a dohánymonopolium be volt hozva; újabb azonban néhány európai nagyhatalom — eddig ismeretlen okokból — protestált ellene s annak megszüntetését követelte. A sultán kénytelen volt engedni a követelésnek; azonban egyidejűleg szigorúan megtiltotta a dohányzást és a készletben levő dohányt mind elégettette. Ez természetesen nagyon rossz vért szült, de az mitsem használ s így most Marokkóban egyelőre sem pipázni sem szivarozni nem szabad. Így olvassuk ezt egy német lapban.

**A janinai osztrák konzul jelentése** szerint Vilajetben (Epirus) majdnem mindenütt ültetnek már dohányt, de különösen a malakastri (Berat), paramythiai, margaritii és lurosi kerületekben. Miután az ottani dohány épenséggel nem mondható jónak és csak ritkán vitetik a külföldre, ennek következtében a nyert dohányt az ottomán dohányjövédék-társaság veszi át a megfelelő áron. Az 1885. évben közel 5000 qu. dohány lett a dohányjövédék társaságnak átadva átlag 54 frtjával quintálja. Ebből következtetve, az egész dohány produkció értéke 270,000 frtra tehető. Nagyon is föltehető, hogy sok dohány elvonatott az ellenőrzés alól, mi különben nem is lehet másként.

**A milliomodik szivar.** A lipcei dohánygyárak egyikében egy munkás nemrégben egy ugyanazon fajból a milliomodik szivart készítette. E millió szivarhoz majdnem minden burkot ő készített s 9 év és 8 hónapra volt szüksége az elkészítéshez. A szivarok előállításához 1000 mázsa dohány volt szükséges. Ha e dohány a mai tarifa szerint lett volna megadóztatva, ugy 7055 márka adót kellett volna érte fizetni.

**Az olcsó marhasó** kérdését nem oly könnyű levenni a napirendről. Az az égbé kiáltó igazságtalanság, hogy ezen fogyasztási adóterhet a gazda marhája után is oly arányban fizesse, mint az emberi fogyasztásra szánt só után, örökök még sem állhat fenn. Tudjuk, hogy mik történtek ez irányban. A pályázatok s azok eredménytelensége a denaturizáló szerre nézve, eredményre nem vezettek, holott Németországban évenként 100,000 q. marhasót tudnak denaturizálva olcsón szolgáltató a gazdáknak és iparosoknak céljaira. Épen így Franciaországban is. A dolog most ugy áll, hogy az osztrák pénzügyminiszterium hosszas tanácskozásokat folytatva a sóbánya és salina-igazgatóságokkal határozottan formulázott javaslatot tett az olcsó marhasó ügyében kormányunkhoz. E javaslatok szerint a dolog ugy rendezetnék, hogy a sójövédék ezáltal ne csökkenjen. Az osztrák lapok közlése szerint kilátás van arra, hogy a magyar kormány a tett javaslatokhoz hozzájárul. Hogy mi gazdák mit mondunk hozzá, azt tán mondani is fölösleges.

**A lókvitell tilalomnak** a vámkülzetekre való kiterjesztése tárgyában a pénzügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök. f. é. április hó 6-án 19,277. sz. alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi m. kir. pénzügyigazgató-sághoz és vámhivatalhoz: »Egyértelmű a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi, valamint a belügyi m. kir. kormányának, a lovak kivételének az osztrák-magyar vámterület összes határain való megtiltása iránt, f. é. febr. hó 2-án 187.—P. M. sz. a. kiadott s a f. évi „Pénzügyi Közöny“ 5-ik számában közzétett körrendelet oda módosítottik, hogy ezen tilalom a vámkülzetekből, vagy ezeken át a külföldre való kivitelre is kiterjed; továbbá, hogy a lókvitell a vámterületeiről a vámkülzetekbe — ezek helyiszükséglete fedezésére — csakis a flumei, illetőleg trieszti pénzügyigazgató-ságnak esetről-esetre adandó engedélye alap-

ján eszközölhető. Ezen rendelet azon napon lép hatályba, a melyen az a vámhivatal tudomásra jut.

**A budapesti VI. tenyészállatvásár,** mely május hó 7., és 8 és 9 napjain fog megtartani a fővárosi marhavásártérben, ugy a bejelentett állatok nagy számánál, mint azok különfélegességénél fogva, valamint azon körülményénél fogva is, hogy azon, néhány eddig nálunk kevésbé ismert új faj és keresztezés (angeli, schwyzi poland-china-kondor) fog bemutatni, rendkívül érdekesnek ígérkezik. Az eddigi bejelentések szerint; s z a r v a s m a r h á t 27 tenyész 221 darabot, juhot 33 tenyész 636 darabot, sertést 11 tenyész 144 darabot, összesen 71 tenyész 1001 db állatot jelentett be. A vásárral egybekötött baromfi-kiállításon 155 darab a legkülönbözőbb nemes fajú tyukot, kacsat, libát, gyöngytyúkot és pulykát mutat be 10 tenyész 20. A gazdasági gép-vásáron 15 g y á r o s 122 gépet állít ki; ez osztályban különösen érdekesek lesznek a tejjárási eszközök és a mezei vasutak, mely utóbbiak az alkalommal lesznek először Budapesten működésben bemutatva. A sinek a közönség szemei előtt fognak lerakni, felszedetni stb., szóval az egész üzem át lesz tekinthető. Felhívjuk e helyen a kiállító figyelmét, hogy Weinwurm Antal jeles fővárosi fényképész a vásár helyszínén fogja felállítani a kiállítását, s máris számos tenyészállat lett bejelentve lefenyképezésre. A kik ugyanezt tétetni szándékoznak, ajánlatos volna e szándékukat előzetesen bejelenteni a rendező-bizottságnál, mert a felvételek a jelentékes sorrendjében fognak eszközöltetni.

**Élelmiszerek nemzetközi kiállítása Amsterdamban.** Amsterdamban, folyó évi június hó 1-től kezdve szeptember végéig, dr. Hermskerk A. állami és belügyminiszter, továbbá dr. Schorer I. W. M. Észak-Hollandia tartományi kormányzója és dr. G. van Tinshofen, Amsterdam város polgármesterének pártfogása alatt, a közönséges használatban lévő tápszerök és élvezeti cikkekkel, ugyazint italokkal (kivéve bor és szesz italok) kiállítás fog tartani. Bővebbet a kir. németalföldi főkonsulatnál: Budapest (Andrássy-ut 43.)

**Vaj-Védjegy.** A fries gazdasági egyesület tekintettel a margarinnal üzött mindinkább terjedő kereskedésre és hamisításra a természetes vaj vételmét ugy határozta el eszközölni, hogy tagjai részére egy védjegyet alapított, melyet azok örökölni alkalmazhatnak, jelenzők így, hogy az előadásra adott vaj természetes. A védjegyek folyón számozottak, s a vajtartánya alkalmazandók, a hol különben a tulajdonos neve és lakása is kitüntetendő.

**Az osztrák malmok** is szövetkezethe léptek és első lépésük az, hogy miként lehetne a magyar gabona és liszt versenye ellen eredményes küzdelmet folytatni? Persze oly eszközökkel, aminőkkel a csehek megkeddették. Erre azonban majd mi is fogunk tudni válaszolni. Egy darab ideig csak nézzük, hogy mit akarnak velünk.

**Mütrágyák tavaszra.** A megrendeléseket eljemen-temen közvetíti az országos gazdasági egyesület titkari irodája, Budapestben.

Az országos gazdasági egyesület trágyabeszerzési szövetkezete részére, a melynek bármely gazda lehet tagja, a nélkül, hogy valamit is fizetnie kellene s melynek célja tömeges megrendelések által a lehető legolcsóbb trágyafraktat biztosítani, a tavaszi idejére a következő árak lettek kiszokszólva:

**Párolt csontliszt,** 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub> légeny 20% phosphorsav 10,000 kilogramm szállításánál 6 frt 50 kr.; kisebb mennyiségekben 6 frt 75 kr. Loco Budapest, pályaudvar (Szállító a budapesti spodium-gyár.)

**Spodium és csontlisztből előállított superphosphat.** 1/2 légeny 17—18% phosphorsav, 10,000 kilogramm 5 frt 75 kr., 5,000 kilogramm 6 forint, kisebb quantumokban 6 frt 75 kr., loco Lanzendorf. (Szállító Heilpern és Haas czég.)

**Ammoniak superphosphat,** 4—5% légeny 12% phosphorsav, 10,000 kilogramm megrendelésénél 7 frt 50 kr., 5,000 kilogramm 7 frt 75 kr. kisebb mennyiségben 8 frt. Loco Lanzendorf. (Szállító Heilpern és Haas.)

**Chili salétrom,** 95% légeny-savva natrium, per 10,000 kilogramm 17 frt 50 kr., 5,000 kilogramm 17 frt 75 kr. kisebb mennyiségben 18 frt. Bécsben. (Vitel-dij Bécsből Budapestre cirka 54 kr.) Szállító Heilpern és Haas. Egész waggon rakománygal rendelőknek Wilh. Bertrand A n v e r s rue Pruyen még olcsóbban szállít.

Kénasavas ammoniak, 20-21%, légeny, 10,000 kilogramm 15 frt, ezen alul 16 frt 50 kr., loco Budapest. (Szállító a gázyár-társulat.)
Kénasavas káli, 96%, kénasavas káli, 10,000 kilogrammonként 14 frt, 5,000 kilogramm 14 frt 25 kr., kisebb mennyiségben 14 frt 50 kr., loco Bécs. (Szállító Heilpern és Haas.)
Chlorkáli, 85-86%, netto 10,000 kilogramm 12 frt 50 kr., loco Bécs. (Szállító Heilpern és Haas.)
Trágya gyzs, ára loco Igló (Wiesznor Rikárd czeg) 80-90 kr. métermézánként. Zsákok kölcsönözöttek és 8 héten belül visszavételeknek; gazdasági egyletek és nagyobb megrendelők 3-5% rabattot élveznek.

TÁRCZA.

Egy szivar története.

A „Magyar Dohányujság“ eredeti tárczája. Irta: BALOGHY IMRE, m. kir. dohánybevéltő hiv. vezető Jászkisérén.

(Vége.)

>Birnom kell!< így tépelődtem haza menet magamban, — >Jól van szép asszony, ha ezeti szivaroknak szerelem az ára, hát én szeretni foglak!... igen, de mennyasszonyom... elkölyölyödvá gondoltam a veszélyes játéokra.

>Hiszen nekem menyasszonyom van, kit lelkemből szeretek, kinek az a tudat, hogy e szép asszony szivarját, ez eszme születtem meg agyamban, teljes hitét, egész jövő boldogságát össze törné.

Vagy ha azt hitené el magával, hogy én azt az asszonyt valóban szeretem... óh még gondolatnak is borzasztó! Hogy vesztené el ez az angya iszta lény, irántami feltétlen bizalmát, mint hervadna el magába zárt fájdalomával! El, el tőlem borzasztó rémképek!... hiszen ó távol van innen és én csak őt szeretem. E játék, mert ez csak játék?! nem lehet oly veszélyes, a milyennek látszik az első pillanatra.<

Igy megnyugtattva magam, elhatározásomhoz hiven, a következő napon már megkezdtem az ostromot, s komoly következettséggel haladtam kitűzött célom felé.

Feladatam megoldása azonban legkevesebb sem volt olyan könnyű, milyennek véltem, mert hízegő szélégéseim elől a kigyó sima hajlékonyságával csuszott ki.

Napok múltán végre úgy tetszett, mintha bizalmasabb s nyújassabb lett volna irányomban, abból a hideg márvány arcból, azok az ég kék tiszta csillag szemek, egy-egy pillanatra olyan csodás, olyan félelmetes tüzben égtek, hogy valóban féltémem kellett lelkemet a megperzseléstől.

Barátim szintén észrevették a bensőmben keresztül ment változást, az az ideges izgatottság számtalanszor lett árólumma.

Menyasszonyom fővére is figyelmeztetett szokott jóakaratu szelidségével és őszinteségével. — >Vigázz!< mondá intő hangon — >avval a szép asszonnyal veszélyes játékot üzől! ha csak hitegeted s megcsalod őt, a legkegyetlenebb boszszujára lehetsz készen, azon a márvány hideg arczon, azok a semmit mondó életnélküli vonások a Vezuv kráterében susrogó emészto lángok takarói! — És milyen igaza volt.

Néhány nap mulva újból felkeresett lakásomon, kimért hidegséggel üdvözölt s minden bevezetést mellözve kemény szavakkal támadt meg.

>Utóljára is< szólt elémbé állva — e dolognak véget kell vetni, tudd meg, hogy ez az asszony, most már maga tesz gyengéd czélzásokat, a >közvetek levő komoly viszonyról, s én, ki nővérem szelidségét s tulérzenységét ismerem, a ki részben ennek az átkozott ismeretségednek oka vagyok, tudni akarom, mi czéled vele? Mert én nem fogom összetett kézzel nézni, nem fogom túrni, hogy a te könnyelműséged ezért a démonért, egy jellem-tiszta, odaadón szerető nőt kimélytelenséggel törjön össze.<

>De Pista: hiszen én azt az asszonyt nem szeretem, ennek az irányában szinlelt szerelemnek, csak közvetíteni kellett...<

>Eh! higye a ki akarja!< szakitá szavam félbe >én csak arra figyelmeztetlek, hogy a legtróvidebb idő alatt igyekezz visszonyodat felbontani. Ha azt az asszonyt szereted s elhagyni nem tudod, kérheletlen kegyetlenséggel boszulom meg nővéretem; ha pedig nem szereted s elhagysz, nyugodt vagyok, ez a nő nem lesz kiméletebb, te lásd mint mászol ki csel-szövényeid hinárjából.<

Evvél dühösen bevágva maga után az ajtót, magamra hagyotti.

— Pfü! mi volt ez? — kérdezém a szakadó izzadság túrlütelése közben magamtól, melyike az a haragos isteneknek, a ki ember hibából eredendő büneimért, ezt a boszuló nemezzist hozzám küldé? óh az a szakadó zápor! és azaz átkozott asszonyi kíváncsiság! — Én ugyan szép helyzetbe jutottam, az őrdög vitte volna a pokol legmélyebb fenekére azt a koronás fejedelmek által élvezett szivarokat!

— De nem! most a czél előtt visszalelni s nevésségessé lenni? nem soha! hiszen ő maga igyekezzik ismeretséggünk czélzatai által, kétes hirben tüntetni elő... tehát szeretet? tartózkodásom unalmassá vált, s maga akarja a végkifejleszt elősegíteni! ám jó! végezzünk egymással.<

Evvél íróasztalomhoz ültem s esengve kértem tőle egy órai találkozást. Levelem átdoója meghozta beleegyezését tartalmazó válaszát.

Nagy gondallal fejezém be toalettemet, s pont 9 órakor kopogva ajtaján egy szerelmes dobogó szívvel léptem be szobájába.

— Hozta lsten edes barátom — üdvözölt nyájás szívéllyességével — önnök halaszthatatlan közlendői vannak, ide mellém, ugy ni! és most le a sisakkal, csak bátran, őszintén, — beszéljen...<

— Asszonyom — válaszoltam felhívására a pillanat méltóságához illő komolysággal — én egy vallomással tartozom önnök. Gyermekkoromtól mindég daczos önfejlésű tartottak ismerőseim s méltán, mert elég okot szolgáltatottam reá.

— Ha feltettem magamban valamit, azon veszélyes tant követtem, hogy >a czél szentisíti az eszközöket.< — >Majdan egy hónapja annak, hogy úgy örült vágy epezet, egyedül csak ön segíthet iszonyu gyötréleimben, egy szavával a tulvilág összes boldogságát, másik szavával a kárhozat pokoli kínjait nyújhatja.<

>Nem értem barátom, vallomásá talány-szerű, mintha azt óhajtaná tudomásomra hozni, hogy nagy előszeretettel dédelgeti mindazt, mi titokszerű, mely a képzéledésnek korlátlan szabad tért enged. Eljárása ugyan teljesen kifügés nélküli, de... engedje, hogy én segílyére legyek... nos tehát, ön szeret? hiszen ez természetes következménye annak, ha egy férfi ily korban mint ön egy oly nővel foglakozik mint én! tehát szeret még pedig engem? nem felel?... hallgatása fejtegetéseim helyességét igazolja. És én?... én... nem haragzszom érte... nos! nos! — szólt remegő ajka s közvetlen közlemben lépett epedő vágygyal várvá válaszomra.

Óh hűség isten asszonya, fohászokodék áhitattal, légy velem! ne hagyj el!

— Igen asszonyom — egy kéréssem van önhöz, óh ne ne tagadja meg tőlem! Lássá, ha belenézek szememnek vakító fényébe, így... így! ha átöllehetem karcsu derekát, így... így! ha megcsokolhatom korlát piros ajakát... így... így! és ha forró leheletét arczomon érzem... akkor önkénytelen tolul ajkamra az a kéréssem, a melynek teljesítése üdvözítene... és ezt bevallani nincs erőm, nem merem.

— >Maga bohó!< ennyi engedmény után?... szemembe néz, átkarol, megcsókol s én mind ezt megengedem... mit tagadhatnék meg akkor öntől?... nos mondja, mondja.<

— Óh adjon szerelme zálogul... — >Ugyan mondja már —< szólt türelmetlen biztatásával — mit óhajit? mit adjak? Összes bátorságom összeszedve, főle halolva lány süsogással felelém — >abból a csomagból egy szivart.<

— >Maga bohó!< ennyi engedmény után?... szemembe néz, átkarol, megcsókol s én mind ezt megengedem... mit tagadhatnék meg akkor öntől?... nos mondja, mondja.<

— >Ugyan mondja már —< szólt türelmetlen biztatásával — mit adjak? Összes bátorságom összeszedve, főle halolva lány süsogással felelém — >abból a csomagból egy szivart.<

A mi ezután következett, azt a jelenetet leirni nem lehet, mintha vipera csipete volna meg, sikoltá el magát, hevesen fejtelt ki karjaimból s véghetetlen lesújtó tekintetét hosszan nyugtató tajtam.

Brr milyen asszony! én leigézve szóltan mozdulatlanlágággal mint csinyen kapott gyermek álltam előtte s a homlokomon gyöngyöző hideg verejtéket túrlüteltem le nagy gondallal zsebkendőmmel.

Ez a kínos néma küzdelme azonban rövid ideig tartott, csakhamar összeszedte magát, hangos hahota közt dőlt végig pamlagán s maró gúnyval fordult hozzám.

— >Ah barátom!< hahaha! no ne féljen, nem haragszom már, hiszen maga nevéssége... hahaha!... egy irizóztatón naiv tapasztalatlan gerköcz; mondja csaka, ha nem lett volna az, nem hasznalta e volna fel ezt az önfeledt pillanatot... s öné lettem volna én is... nem egy... hanem az egész csomag szivarral. Óh menjen, menjen! s ajánlom saját érdekében is a mély és bölcs hallgatást. Ha nekem van okom hallgatni, ugy nem kevésbbé van magának is... pá! lsten önnel szerelmes Don Juan!<

Egy év mulva a szép asszony férjhez ment s én megházasodtam. Esküvőm napján igen gyanusnak tetsző csomogot kézbesített menyasszonyom. Óh azok a női írástól eláruló szarkalábak mint rám riasztottak!

— >Ugyan mi lehet benne?< — kérde menyasszonyom lázas kíváncsisággal — >csak nem valami gyengéd titok? óh uram ez esetben...<

— Nem kedvesem — vágtam szavaiba, — valószínűleg valamely jó barátom kegyetes megemlékezése, jöjjön, nézzük mit tartalmaz!<

Remegve törtem fel pécseitje s reszkető kezimmél nem voltam képes kibontani. Menyasszonyom segélyemre jött s jón kaczagott ügyetlenségem és megindultságom.

Végre a csomag fel volt bontva, óh az az én régi előzertem! majd hanyatt vágódtam amint megláttam azt a famósus szivart... s óh ég!... mellette egy lilaszin levelet. — >Elvagyok veszve — rebegtem önkénytelenül.

Menyasszonyom halálsápadtan tartá kezzeiben... — >Szabad olvasnom?< —< szólt alig halhatólag

— >Nem édesem —< válaszoltam hirtelen, meg ne... „nem mertem tiszta felhőtlen boldogságot megzavarni, egy titkot halgattam el multból előtéd, hidd el, bűnöm érzetében iszonyuan bűnhödöm. Ezzel elbeszéltem ennek a történetem szivarának eseményeit.

— „És most“ —felelje nyujtván a levelet — „ítélj szigoru igazságosságoddal.“

A levél csak e néhány sort tartalmazta. >Lovagias becsületességének jutalmául, Edith.< — Nagyot lélegzettem s kapzsi örömmel nyultam a szivar után.

— „Nem édesem“ — szólt menyasszonyom — látja az nagyon csunya s veszedelmes játék volt, ön elérte célját, a szivart megkaptá, de vétkét önmagá ismerté be.

Engem kérvén fel bírálójá, én a következő itéletet hozom. Miután maga ezért a szivarért játékok üzőtt egy asszony szerelmével mint vőlegényem, niután evvel a szivarral szemben — s homloka elborult — az én boldogságomat is koczkára tette,... ezen birtokába jutott szivart soha sem fogja elszívhatni... „Soha“ sóhajtek elkeserve.

... Azaz addig nem, mig azt, ... javitá ki mosolyogva — tőlem a jövőben ki nem érdemli.<

És éveken keresztül, megtörrhetetlen türellemmel még most is küzdök odaadó szeretet, hűség, gondosság által annak a szivarnek elszívhatására az amnestiát kinyerni... azonban alig van reményem hozzá. Hiába, az asszonyok nem a legszivesebben gyakorolják akkor az önfeledlődozás erényét, a midőn ezáltal olyanról kellene lemondaniok, a melyel tetszés szerint kormányozhatják férjeiket.

És ha jól kormányozzák, mért ne tennék?